

**Keywords:** *agrarian education, agro-industrial complex, educational programmes, personnel training, reforms.*

**Науковий керівник:**  
**Конопляник Д.О.,**  
*асистент кафедри економічної теорії і суспільних наук,  
Миколаївський національний аграрний університет*

**УДК 338.43:65.012.3**

**Сучасні практики управління в аграрному секторі: як молоді менеджери сприяють змінам**

**Тіна Бобик,**  
здобувачка вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент  
Миколаївський національний аграрний університет  
м. Миколаїв, Україна

**Анотація:** *у роботі представлено залучення молоді до розвитку аграрного сектору та її вплив на його сталий розвиток. Проаналізовано ключові фактори успішної інтеграції молоді в інноваційні процеси, зокрема впровадження новітніх технологій. Наголошено на необхідності створення сприятливих умов для підтримки молодих фахівців і новаторів у сільському господарстві.*

**Ключові слова:** *молодь, підприємство, аграрний сектор України, менеджер, менторство, сільське господарство, інновації.*

Сучасний аграрний сектор України активно запроваджує новітні технології та пристосовується до нових викликів. Однією з основних тенденцій є скорочення витрат завдяки більш ефективним технологіям, який дозволяє досягати кращих результатів при менших витратах. Також є перехід від виробництва сировини, до виробництва продукції з доданою вартістю, що забезпечує конкурентоспроможність на глобальних ринках. Технологічний розвиток в сільськогосподарському секторі фокусується на використанні хмарних рішень, обробці великих масивів даних і запровадженні «інтернету

речей», що сприятиме інтеграції різноманітних систем та підвищить ефективність виробництва.

Однак аграрний сектор також стикається з багатьма викликами. Воєнні дії призвели до зруйнованої інфраструктури, мінування сільськогосподарських угідь та порушення постачальних ланцюгів, що об'єднують виробництво та експорт продукції. Більше того, відсутність фінансових ресурсів та зростання собівартості виробництва негативно впливають на рентабельність аграрних підприємств. Кліматичні зміни в тому числі посухи та аномальні погодні умови, які також створюють додаткові кризи сільському господарству. Як зазначає заступник міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Сергій Власенко: «...українське сільське господарство стоїть перед вибором: або впроваджувати сучасні рішення для адаптації кліматичних змін, або зіштовхнутися зі зниженням урожайності, нестачею води та виснаженням ґрунтів. Важливо негайно змінювати підходи до ведення агробізнесу» [1].

Для того, аби подолати ці виклики, необхідно впроваджувати інноваційні технології, модернізувати інфраструктуру та залучати інвестиції для забезпечення сталого розвитку аграрного сектору України. В додаток до зовнішніх загроз, є також і внутрішні проблеми, такі як дефіцит професійних менеджерів. Коли компанії починають шукати хороших менеджерів для управління всіма процесами, вони звертають увагу на кілька важливих аспектів. Адже хороший менеджер – це той, хто не лише вміє керувати всіма проектами, але й той хто вміє надихати командний дух, вирішувати складні питання та проблеми проекту, та сприяти задля розвитку компанії. Насамперед, менеджер повинен мати здобуті знання та розуміти свою справу в тій сфері, в якій працює компанія. Для прикладу, у агробізнесі є важливим, щоб менеджер знав особливості сільського господарства, як поводитись з природними ресурсами та екологічними стандартами. Однак лише цього недостатньо. Хороший менеджер має бути лідером, який не лише керує своїми підлеглими, але й надихає їх на досягнення певних цілей, створює командний дух та вміє вирішувати конфлікти. Також важливим є вміння швидко реагувати на зміни, та вирішувати проблему в міру змін. Від них також очікується не лише виконання певних завдань, а й вміння шукати нові можливості для покращення роботи своєї компанії. Не менш важливим є стратегічне мислення спеціаліста. Це означає, що вони повинні розуміти, в якому напрямку рухається їх сфера, і які виявлені загрози для покращення. Усе це сприятиме прийняттю достойних рішень і побудові нових стратегій, які приведуть компанію до значного зросту і майбутніх змін. Директор департаменту з роботи з персоналом МХП ПАТ «Миронівський хлібпродукт» Ірина Косолапова, наголошує, що «...працівник має чітко розуміти свої цілі та завдання. Люди, які невпевнені в собі вбо проявляють пасивність, не зможуть працювати в компанії» [2].

Молоді менеджери є двигуном змін в агробізнесі. Їх енергія, адаптивність і готовність до реалізації нових підходів сприяють розвитку галузі та підвищенню її ефективності. Важливим є те, що вони одночасно мають розвивати свої професійні здібності та бути готовими до тих викликів, з якими

стикається сучасне агропідприємство. На сьогодні молоді люди мають численні можливості для розвитку в аграрному бізнесі. По-перше, є багато онлайн курсів, тренінгів і навчальних програм, що можуть допомогти здобути нові знання про сучасне сільське господарство, агробізнес та управління в цій сфері. По-друге, об'єднання в команди та створення власних, нових проєктів, щоб втілити знання на практиці.

Для залучення фінансування слід звертати увагу на програми підтримки від уряду, міжнародних організацій та приватних фондів, що пропонують гранти, пільгові кредити і консультативну допомогу молодим підприємцям в агросекторі. Наприклад, існують безліч державних програм розвитку фермерства, конкурси для фінансування стартапів, а також на ініціативи великих агрокомпаній, які прагнуть знайти інноваційні рішення. Крім того, молодим аграріям варто брати участь у галузевих виставках, форумах, які допоможуть реалізувати інтереси, познайомитися з інвесторами, знайти корисні зв'язки та актуальну інформацію для подальшого саморозвитку. Важливо бути відкритим до нових знань, використовувати новітні технології та шукати оригінальні підходи в аграрному секторі.

Менторська підтримка відіграє важливу роль у створенні та успіху молодих спеціалістів. Як зазначають фахівці Чорноморського національного університету, «...менторство (менторинг) – це взаємодія між досвідченішою людиною та менш досвідченою, під час якої передаються знання, навички та вміння» [3]. Менторство допомагає новачкам уникати поширених помилок, адаптуватися до сучасних технологій та ринкових умов, а також поліпшувати підприємницькі здібності.

Фахівці онлайн-журналу GrowHow.in.ua, присвяченому вирощуванню, управлінню та агробізнесу, підкреслюють важливість участі в навчальному проєкті «АгрокебетиPRO». Ця ініціатива пропонує «...безкоштовний онлайн-курс «Міністерська підтримка в агро», розрахований на студентів і молодих спеціалістів, які прагнуть ознайомитися з діяльністю провідних аграрних компаній України. Програма включає 10 лекційних відео від досвідчених викладачів, а також презентації та відеоматеріали, які демонструють реальні виборчі процеси. Учасники здобудуть цінний досвід, практичні рекомендації від топ-менеджерів агросфери та іменний сертифікат про успішне завершення навчання» [4].

Загалом, менторська підтримка забезпечує молодих фахівців хорошим стартом, необхідними інструментами та знаннями в аграрному бізнесі. Молоді спеціалісти завдяки своїй енергії, креативності, сучасності впроваджують сучасні технології, розвивають інноваційні підходи та створюють нові бізнес моделі в аграрній галузі. Важливо забезпечити їм належні умови для розвитку молодіжного підприємництва, що сприятиме вирішенню сучасних викликів та забезпеченню сталого розвитку аграрного сектору України.

Крім того, молодим фахівцям потрібна фінансова підтримка для створення власних ініціатив. Державні програми, міжнародні гранти, інвестиційні фонди,

які б допомогли їм розпочати свою справу, впроваджувати інноваційні проекти та вдосконалювати технологічні процеси.

Визнання ролі молоді у впровадженні інновацій в аграрному секторі України є ключовим аспектом забезпечення сталого розвитку сільського господарства. Молодь є ключовим рушієм розвитку аграрного сектору України, адже саме молоді спеціалісти залучають у галузь сучасні технології, інноваційні підходи та нові бізнес проекти. Вони готові змінювати та втілювати нові рішення для покращення ефективності сільського господарства. Їх енергія, творчість, цілеспрямованість передбачає не лише оновлення традиційних підходів, а й розширення можливості розвитку аграрного сектору, надаючи йому більше конкурентоспроможності на світовому ринку.

### Список використаних джерел:

1. «Аграрний сектор перед кліматичними викликами: адаптація чи криза?». Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: [https://mepr.gov.ua/agrarnyj-sektor-pered-klimatychnymi-vyklykamy-adaptatsiya-chy-kryza/?utm\\_source=chatgpt.com](https://mepr.gov.ua/agrarnyj-sektor-pered-klimatychnymi-vyklykamy-adaptatsiya-chy-kryza/?utm_source=chatgpt.com)
2. Грицак Н. Корпоративна культура: палиця з двома кінцями. Журнал та мультимедійна платформа «Агробізнес сьогодні». URL: [https://agro-business.com.ua/agro/kermo-kerivnyka/item/1983-korporativna-kultura-palytsia-z-dvo-ma-kintsiamy.html?utm\\_source](https://agro-business.com.ua/agro/kermo-kerivnyka/item/1983-korporativna-kultura-palytsia-z-dvo-ma-kintsiamy.html?utm_source)
3. «Хто такий ментор і де його знайти». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. URL: <https://chmnu.edu.ua/hto-takij-mentor-i-de-jogo-znajti/>
4. «Усіх зацікавлених запрошують на безкоштовний онлайн-курс «Менторська підтримка в агро». Онлайн-журнал про вирощування, управління та агробізнес GrowHow.in.ua. URL: [https://www.growhow.in.ua/usikh-zatsikavlenykh-zaproshuiut-na-bezkoshtovnyy-onlayn-kurs-mentorska-pidtrymka-v-ahro/?utm\\_source=chatgpt.com](https://www.growhow.in.ua/usikh-zatsikavlenykh-zaproshuiut-na-bezkoshtovnyy-onlayn-kurs-mentorska-pidtrymka-v-ahro/?utm_source=chatgpt.com)

**Abstract:** *The paper presents the involvement of youth in the development of the agricultural sector and its impact on its sustainable development. The key factors of successful integration of youth into innovation processes, in particular the introduction of new technologies, are analyzed. The need to create favorable conditions for supporting young specialists and innovators in agriculture is emphasized.*

**Keywords:** *youth, enterprise, agricultural sector of Ukraine, manager, mentoring, agriculture, innovation.*

**Науковий керівник:**

**Конопляник Д.О.,**

*асистент кафедри економічної теорії і суспільних наук,  
Миколаївський національний аграрний університет*

**УДК 330.34:338.43**

**Використання соціологічних технологій для підвищення збуту товарів сільського господарства та харчової промисловості**

**Володимир Бобовик,**